

بررسی زیست‌چینه‌ای مرز سنومانین - تورونین در برش شوراب (شرق کپه داغ)

*عبدالشاهی . مهرانه، وحیدی نیا . محمد، عاشوری، علیرضا، رحیمی. بهنام
دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده علوم، گروه زمین‌شناسی
آدرس الکترونیکی: mehrame.abdosshahi@yahoo.com

چکیده

به منظور بررسی مرز سنومانین - تورونین، آخرین افق شیلی سازند آیتامیر و شیل و مارن های قاعده سازند آبدراز از سازند های کرتاسه پسین در برش شوراب واقع در شرق کپه داغ برداشت گردید بر این اساس ۴ بایوزون شناسایی شدند که عبارتند از:

1-Rotalipora reicheli Total range zone, 2-Rotalipora cushmani Total range zone, 3-

Whiteinella archaeocretacea Interval zone 4-Marginotruncana shneegansi Interval zone.

بازه بین دو بایوزون ۴ و ۵ (بخش B) به ضخامت ۴ متر فاقد هرگونه فسیل می باشد. این فاصله قاعده سازند آبدراز بوده و به احتمال زیاد مرز C/T در این محل واقع شده است. این بخش درون Whiteinella archaeocretacea zone قرار داشته و بیانگر عدم شرایط زیستی مناسب و تغییرات پالئوآکولوژیکی این بازه می باشد.

کلید واژه: کپه داغ- سنومانین-تورونین- شوراب- فرامینیفرها

Biostratigraphy Cenomanian-Turonian boundary in shurab section (East kopeth-dagh)

Abstract:

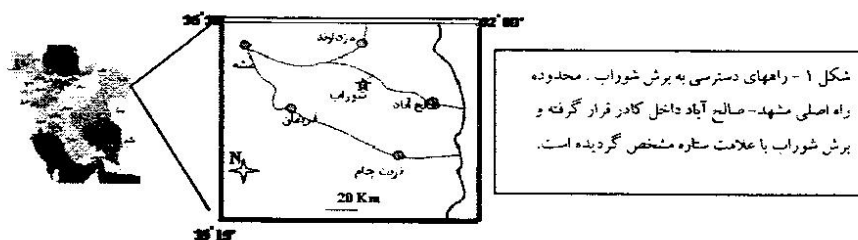
In order to determination Cenomanian-Turonian boundary upper most horizon shale Aitamir Formation and shale with marl base of Abderaz Formation in shurab section in East Kopet dagh studied. Based on 4 biozones distinguished, 1-Rotalipora reicheli Total range zone, 2-Rotalipora cushmani Total range zone, 3-Whiteinella archaeocretacea Interval zone 4-Marginotruncana shneegansi Interval zone. Interval between biozones of 4 and 5 with thickness 4 m is lack funa. This distance base of Abderaz Formation and C/T boundry is considered. This section in to Whiteinella archaeocretacea zone and present bad condition biologic and change paleoecologic for this interval.

Key word: Cenomanian-Turonian, shurab, foraminifera

مقدمه

به منظور تفکیک مرز سنومانین-تورونین، آخرین افق شیلی سازند آیتامیر و اولین لایه های شیل و مارن از قاعده سازند آبدراز در برش شوراب برداشت گردید. برش شوراب زیر پوشش ورقه زمین شناسی آق درزند، در شمال

استان خراسان و در محدوده طولهای خاوری " ۳۰، ۶۰ تا ۶۱،۰۰ و عرضهای شمالی ۳۵،۲۰ تا ۳۶،۰۰ جای دارد. مهم ترین راه ارتباطی در این منطقه جاده آسفالت مشهد- صالح آباد واقع در شمال نقشه است که از باختر به خاور امتداد دارد. از سه راهی صالح آباد ۳۲ کیلومتر تا جاده فرعی و از جاده فرعی حدود ۳ کیلومتر تا برش مورد نظر فاصله است. برش مورد مطالعه در هسته سنکینال شوراب واقع در ۵ کیلومتری روستای شوراب قرار گرفته است و تا کنون مطالعات بایواستراتیگرافی بر اساس فرامینفرها بر روی آن انجام نشده است. (شکل ۱) راههای دسترسی به منطقه مورد مطالعه را نشان میدهد.

چینه نگاری

تعداد ۴۳ نمونه سست و نرم از رسوبات محدوده مرز سازند های آیتامیر و آبدراز با ضخامت ۱۷۰ متر برداشت گردید و پس از انجام مراحل آماده سازی، فرامینفرهای موجود در نمونه ها شناسایی گردیدند. سپس بر اساس تغییرات لیتولوژی و فسیل شناسی مشاهده شده، محدوده چینه ای مورد مطالعه به ۳ بخش A, B, C تقسیم می شود.

بخش تحتانی A: این بخش در برگیرنده توالی رسوبات زیرین محدوده مرز سنومانین - تورونین می باشد که شامل آخرین افق شیلی رسوبات راس سازند آیتامیر در برش شوراب است که ۴۷ متر ضخامت داشته و لیتولوژی کلی آن شیل های سبز رنگ حاوی گلو کونیت و کانی بیریت می باشد که حاوی مقادیر زیاد فسیلهای فرامینفر بنتیک و پلانکتونیک است

بخش میانی B: این بخش در برگیرنده رسوباتی است که مرز سنومانین - تورونین در آن واقع است و شامل ۴ متر شیل های سبز روشن تا خاکستری متمایل به سفید بوده که میزان گلو کونیت در آن بسیار اندک بوده و از نظر فسیلی فقیر می باشد و فقط فسیل *Hedbergella sp* در آن دیده شده است. میزان فسیل در این افق بسیار کم بوده و به کمتر از ۱٪ از حجم رسوب می رسد. به نظر میرسد در این فاصله رویداد مهم پانئو اکولوژیک مرز سنومانین - تورونین C/T بوقوع پیوسته است که مطالعات دقیق ژئوشیمی و مینرالوژی را طلب می کند.

بخش فوقانی C: این بخش در برگیرنده توالی رسوبات زیرین محدوده مرز C/T می باشد که شامل رسوبات شیل و مارن بخش زیرین سازند آبدراز در برش شوراب است که ۱۵۹ متر ضخامت داشته و لیتولوژی آن شامل شیل و مارن های خاکستری متمایل به سبز تا سفید بوده و فاقد گلو کونیت می باشد و از نظر فسیل شناسی حاوی فسیل های